

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

м. Київ

05 жовтня 2023 року

Старший слідчий в ОВС 1 відділу 4 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України підполковник юстиції Черненко Данило Федорович, розглянувши матеріали кримінального провадження, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 2202300000000479 від 09.05.2023 та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України, відповідно до ст.ст. 40, 42, 111, 112, 276-279 КПК України, -

ПОВІДОМИВ:

Ковальчуку Олександрю Павловичу, 05.10.1980 р.н., громадянину України, уродженцю с. Метрополь, Новотроїцького району, Херсонської області, проживаючому за адресою: Херсонська область, Генічеський район, смт. Новотроїцьке, вул. Гоголя, буд. 60,

про підозру:

- у добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Ковальчук О.П.

24 жовтня 1945 року набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26 червня 1945 року, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (далі – ООН).

До складу ООН увійшли Українська Радянська Соціалістична Республіка (з 24 серпня 1991 року змінено назву на Україна), Союз Радянських Соціалістичних Республік (з 24 грудня 1991 року змінено назву на Російська Федерація) та ще 49 країн-засновниць, а в подальшому до вказаної міжнародної організації прийняті інші країни світу.

Відповідно до ч. 4 ст. 2 Статуту ООН всі Члени ООН утримуються в їх міжнародних відносинах від загрози силою або її застосування як проти

територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним з Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН від 9 грудня 1981 року № 36/103 про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями від 16 грудня 1970 року № 2734 (XXV), що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки; від 21 грудня 1965 року № 2131 (XX), що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та обмеження їх суверенітету та від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX), що містить визначення агресії, встановлено, що ні одна з держав не має право здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні справи інших держав. Закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації; здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Крім того, у статтях 1-5 Декларації Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX) серед іншого визначено:

- застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної та політичної незалежності іншої держави;

- застосування збройної сили державою першою в порушення Статуту ООН є перш за все свідченням акту агресії.

Будь-яка з наступних дій, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не носила, що є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або частини її;

- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;

- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;

- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські і повітряні флоти іншої держави;

- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за згодою з приймаючою державою, у порушення умов, передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

- дія держави, що дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, що мають настільки серйозний характер, що це рівнозначно наведеним вище актам.

Жодні міркування будь-якого характеру, з політичних, економічних, військових чи інших причин не можуть бути виправданням агресії.

Статтями 1 та 2 III Конвенції про відкриття воєнних дій (Гаага, 18 жовтня 1907 року), яка вступила в дію 26 січня 1910 року, яку 7 березня 1955 року визнано Союзом Радянських Соціалістичних Республік, правонаступником якого є російська федерація, передбачено, що військові дії між державами не повинні починатися без попереднього і недвозначного попередження, яке буде мати форму мотивованого оголошення війни або форму ультиматуму з умовним оголошенням війни. Стан війни повинен бути без уповільнення оповіщений нейтральним державам і буде мати для них дійсну силу лише після одержання оповіщення.

24 серпня 1991 року Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України. Згідно з указаним документом, територія України є неподільною та недоторканою.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і російська федерація.

Згідно з п.п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року російська федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні їх зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язались утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

31 травня 1997 року відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань за Заклучним актом Наради з безпеки і співробітництва в Європі Україна та російська федерація уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і російською федерацією (ратифікований Законом України від 14 січня 1998 року №13/98-ВР та федеральним законом російської федерації від 2 березня 1999 року № 42 ФЗ). Відповідно до ст. ст. 2-3 зазначеного Договору російська федерація зобов'язалась поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між ними кордонів та будівництво відносин на основі принципів взаємної поваги суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або загрози силою, включаючи економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих

міжнародних зобов'язань, а також інших загально визнаних норм міжнародного права.

Відповідно до опису і карти державного кордону, які є додатками до Договору між Україною та російською федерацією про українсько-російський державний кордон від 28 січня 2003 року (ратифікований російською федерацією 22 квітня 2004 року), територія Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей відноситься до території України.

Статтями 1-2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною.

Згідно із статтею 5 Конституції України, носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Згідно з ч. 1 ст. 65 Конституції України захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є обов'язком громадян України.

Відповідно до ст. 68 Конституції України кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Статтею 73 Конституції України визначено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Відповідно до статей 132–134 Конституції України територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території. До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь. Місто Севастополь має спеціальний статус, Автономна Республіка Крим (далі - АР Крим) є невід'ємною складовою частиною України і в межах повноважень, визначених Конституцією України, вирішує питання, віднесені до її відання.

Таким чином, із зазначених міжнародних нормативно-правових актів, а також актів національного законодавства, яке визначає основні засади державної політики, спрямованої на захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності, впливає, що дії РФ на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України створюють реальні загрози національній безпеці та є проведенням підривної діяльності проти України. Її результатом стала в 2014 році анексія Криму, окупація території Донецької та Луганської областей, масштабні руйнування провідних промислових бюджетоутворюючих підприємств на сході держави,

що призвело до загострення суспільно-політичної обстановки в Україні, падіння економіки держави та інших вкрай негативних для України наслідків.

Наведені вище факти розв'язання та ведення російською федерацією агресивної війни проти України, здійснення підривної діяльності, в тому числі, і шляхом вторгнення підрозділів збройних сил рф на територію півострова Крим, захоплення державних установ, організацій та військових частин із 27 лютого 2014 року широко висвітлювалися більшістю засобів масової інформації України та іноземних держав.

Постановою ради федерації федеральних зборів рф «Про використання збройних сил російської федерації на території України» від 01 березня 2014 року № 48-СФ за результатами звернення Президента рф, виходячи з інтересів безпеки життя громадян рф, особового складу військового контингенту зс рф, що дислокується на території України (АР Крим), надано згоду Президенту рф на використання зс рф на території України.

06 березня 2014 року Верховною Радою АР Крим прийнята Постанова «Про проведення загальнокримського референдуму». Указом Президента України від № 261/2014 від 07 березня 2014 року дія цієї Постанови Верховної Ради АР Крим була зупинена, а сама вона рішенням Конституційного Суду України № 2-рп/2014 від 14 березня 2014 року визнана неконституційною.

11 березня 2014 року Постановою Верховної Ради АР Крим прийнята «Декларація», якою проголошено АР Крим «суверенною державою» - «республікою крим». Указом Президента України від 14 березня 2014 року № 296/2014 дія цієї Постанови Верховної Ради АР Крим була зупинена, а сама вона рішенням Конституційного Суду України № 3-рп/2014 від 20 березня 2014 року визнана неконституційною.

Постановою Верховної Ради України від 15 березня 2014 року № 891-VII Верховна Рада АР Крим була розпущена.

17 березня 2014 року представники розпущеної «Верховної Ради АР Крим» прийняли Постанову № 1745-6/14 «Про незалежність Криму», за якою створено нелегітимне державне утворення «республіка крим», а також Постанову 1748-6/14 «Про правонаступництво республіки крим», за якою вищим органом влади «республіки крим» є «державна рада республіки крим».

18 березня 2014 року «державна рада республіки крим» підписала «Договір» між рф та «республікою крим» про прийняття до рф «республіки крим» та утворення у складі рф нових суб'єктів, який вже 19 березня рішенням Конституційного Суду рф визнаний таким, що відповідає конституції рф, 20 березня 2014 року його ратифікувала більшістю голосів держдума рф, а 21 березня 2014 року - рада федерації федеральних зборів рф, відтак цей «Договір» набрав чинності 21 березня 2014 року.

21 березня 2014 року прийнятий Закон рф № 6-ФКЗ (т. 4 а. 175-214), яким прийнято до рф «республіку крим» та утворені в складі рф нові суб'єкти. «республіка крим» вважається прийнятою до рф з дати підписання «Договору» (ст. 1 Закону рф № 6-ФКЗ).

11 квітня 2014 року «Державна рада республіки крим» прийняла «Конституцію республіки крим» як суб'єкта рф.

На далі, продовжуючи підривну діяльність проти України, рф утворила на окупованій території України в АР Крим федеральні органи державної влади рф, правоохоронні органи та органи судової системи, місцевого

самоврядування, з метою становлення та зміцнення окупаційної влади рф та недопущення контролю України над цією територією.

Верховною Радою України 15 квітня 2014 року прийнято Закон України № 1207-VII «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (далі - Закон № 1207-VII), за яким перебування підрозділів зс рф на території України з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, а також всупереч міжнародно-правовим актам, визнано окупацією частини території суверенної держави Україна, а територію АР Крим, відповідні води, територіальне море України, територію виключної (морської) економічної зони України, а також повітряний простір над цими територіями визнано тимчасово окупованими територіями України внаслідок збройної агресії з боку рф.

Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН «Територіальна цілісність України» від 27 березня 2014 року № 68/262, «референдум», проведений в АР Крим 16 березня 2014 року, визнано таким, що не має законної сили і не може бути основою для зміни статусу АР Крим.

Реакцією на такі дії російської федерації, стало прийняття Верховною Радою України 21 квітня 2015 року постанови № 337-VIII «Про Заяву Верховної Ради України «Про відсіч збройній агресії російської федерації та подолання її наслідків», згідно з якою констатовано початок такої агресії з боку рф на території АР Крим 20 лютого 2014 року, яка завершилася воєнною окупацією та подальшою незаконною анексією цієї частини території України.

Резолюціями Генеральної Асамблеї ООН «Стан у сфері прав людини в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (Україна)» від 19 грудня 2016 року № 71/205 та від 19 грудня 2017 року № 72/190, «Проблема мілітаризації Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, Україна, районів Чорного та Азовського морів» від 17 грудня 2018 року, «Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь, Україна» від 22 грудня 2018 року послідовно засуджено тимчасову окупацію з боку рф внаслідок військової агресії частини території України - АР Крим - підтверджено невизнання її анексії.

Продовжуючи реалізацію злочинного плану, з метою створення приводів для ескалації конфлікту і спроби виправдання своєї агресії перед громадянами України російської федерації та світовою спільнотою, 21 лютого 2022 року російською федерацією визнано «донецьку народну республіку» та «луганську народну республіку» незалежними державами.

22 лютого 2022 року президент російської федерації путін в.в., реалізуючи злочинний план, направив до ради федерації звернення про використання збройних сил рф за межами рф, яке було задоволено.

24 лютого 2022 року о 05 годині президент російської федерації путін в.в. оголосив про рішення розпочати військову операцію в Україні.

У подальшому, збройними силами рф, які діяли за наказом керівництва рф і зс рф, здійснено пуск крилатих та балістичних ракет по аеродромам, військовим штабам і складам зброї та підрозділам Збройних Сил України, також військовими формуваннями рф здійснено вторгнення на територію суверенної держави Україна.

У зв'язку з військовою агресією рф проти України, 24.02.2022 Указом Президента України № 64/2022, затвердженим Законом України від 24.02.2022

№2102-IX (з урахуванням змін, внесених Указом Президента України), на підставі пропозиції Ради Національної безпеки і оборони України, в Україні введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року, який триває до цього часу.

Відповідно до п.п. 6, 7 ч. 1 ст. 1¹ Закону № 1207-VII, окупаційна адміністрація російської федерації – сукупність державних органів і структур російської федерації, функціонально відповідальних за управління тимчасово окупованими територіями та підконтрольних російській федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних повноважень на тимчасово окупованих територіях та які виконували чи виконують властиві органам державної влади чи органам місцевого самоврядування функції на тимчасово окупованій території України, в тому числі органи, організації, підприємства та установи, включаючи правоохоронні та судові органи, нотаріусів та суб'єктів адміністративних послуг.

Тимчасово окупована територія – це частини території України, в межах яких збройні формування російської федерації та окупаційна адміністрація російської федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування російської федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації російської федерації.

Згідно ст. 42 IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: положення про закони і звичаї війни на суходолі (1907 року) територія визнається окупованою, якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника.

Внаслідок розв'язання і ведення агресивної війни, починаючи з 24.02.2022 збройними формуваннями російської федерації тимчасово окуповано частини території Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Луганської, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської областей.

Тимчасова окупація рф територій України, визначених ч. 1 ст. 3 Закону, незалежно від її тривалості, є незаконною і не створює для рф жодних територіальних прав.

Пунктом 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону визначено поняття «тимчасово окупована рф територія України» та встановлено, що це частини території України, в межах яких збройні формування рф та окупаційна адміністрація рф встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування рф встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації рф.

Згідно зі ст. 42 IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі та додатку до неї: положення про закони і звичаї війни на суходолі (1907 року) територія визнається окупованою, якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника.

Статтею 3 Закону встановлено перелік територій, які вважаються тимчасово окупованою територією. Такою територією визначається:

- 1) сухопутна територія тимчасово окупованих рф територій України, водні об'єкти або їх частини, що розташовані на цих територіях;
- 2) внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територія виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилеглого до узбережжя

континентального шельфу України, внутрішні морські води, прилеглі до сухопутної території інших тимчасово окупованих рф територій України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України;

3) інша сухопутна територія України, внутрішні морські води і територіальне море України, визнані в умовах воєнного стану тимчасово окупованими рішенням Ради національної безпеки і оборони України, введеним у дію указом Президента України.

Відповідно до Резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Агресія проти України» A/RES/ES-11/1 від 2 березня 2022 року визнається, що рф вчинила агресію проти України, порушивши базові норми ООН.

Проміжним рішенням Міжнародного суду ООН від 16 березня 2022 року констатовано факт вторгнення росії на територію України.

Крім того, преамбулою Закону встановлено, що збройна агресія рф розпочалася з неоголошених і прихованих вторгнень на територію України підрозділів збройних сил та інших силових відомств рф, а також шляхом організації та підтримки терористичної діяльності, а 24 лютого 2022 року переросла в повномасштабне збройне вторгнення на суверенну територію України.

Рф чинить злочин агресії проти України та здійснює тимчасову окупацію частини її території за допомогою збройних формувань рф, що складаються з регулярних з'єднань і підрозділів, підпорядкованих міністерству оборони рф, підрозділів та спеціальних формувань, підпорядкованих іншим силовим відомствам рф, їхніх радників, інструкторів та іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих рф, а також за допомогою окупаційної адміністрації рф, яку складають її державні органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, та підконтрольні рф самопроголошені органи, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України.

Досудовим розслідуванням встановлено, що внаслідок воєнних дій через військову агресію рф, починаючи з 24 лютого 2022 року збройними формуваннями рф тимчасово окуповано частини території Херсонської області, а 1 березня 2022 року військовослужбовцями держави-агресора, у силовий спосіб за допомогою військової техніки шляхом вторгнення, після масового обстрілу міста захоплено й окуповано місто Херсон Херсонської області. Для запровадження та утримання у незаконний спосіб місцевих мешканців міста Херсон військовослужбовці рф з метою встановлення повного контролю над захопленою територією, використовуючи силу та вогнепальну зброю, на в'їздах та виїздах з території вказаного міста обладнали ворожі бойові озброєні блокпости, а також ввели спеціальний режим переміщення місцевого населення окупованою територією.

Після окупації зазначеної території Херсонської області представниками збройних формувань рф фактично було узурповано всі владні повноваження на тимчасово окупованій ними території області шляхом збройного захоплення адміністративних будівель органів державної влади та місцевого самоврядування, встановлення інституту військових комендатур,

запровадження тотального контролю та жорсткого управління у всіх сферах життєдіяльності громади міста, фактичної ліквідації приватної власності, свободи слова, пересування та волевиявлення, а також шляхом повсякденного залякування населення, застосування фізичного та психологічного впливу до окремих категорій суспільства та верств населення, в тому числі шляхом незаконного позбавлення волі чинних представників органів державної влади України та місцевого самоврядування.

Надалі, 26 квітня 2022 року, в умовах військового контролю зс рф над вказаною територією та встановленого ними окупаційного режиму було сформовано незаконні органи влади в тимчасово окупованому місті Херсон Херсонської області. При цьому, починаючи з 01.03.2022 не встановленими досудовим розслідуванням особами з числа військових рф всупереч законному порядку, установленому Конституцією України, Законами України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими чинними нормативно-правовими актами, проведено роботу з виявлення осіб серед місцевого населення міста Херсон, які б виконували організаційно-розпорядчі та адміністративно-господарські функції в незаконних органах влади, зокрема в окупаційній адміністрації держави-агресора, підпорядкованій, керованій та фінансованій рф, а також здійснювали діяльність у співпраці з ними з метою подальшого утримання адміністративно-політичного контролю на захопленій військовим шляхом території міста Херсон Херсонської області та реалізації всіх узурпованих владних повноважень.

Після чого представниками влади рф на тимчасово окупованій території Херсонської області в березні 2022 року створено підпорядковану, керовану та фінансовану рф окупаційну адміністрацію, до складу якої увійшли органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованою територією України.

При цьому, представники підконтрольних рф незаконних окупаційних органів узурпували виконання владних функцій держави на тимчасово окупованій території Херсонської області, а також здійснювали підбір кадрів для зайняття в них посад, у тому числі із числа громадян України, які на той час перебували на вказаній тимчасово окупованій території.

Кінцевою метою представників рф на тимчасово окупованій території Херсонської області була інтеграція та подальше незаконне включення захопленої частини суверенної держави Україна до складу рф.

Однак, у порушення наведених актів національного та міжнародного законодавства громадянин України Ковальчук Олександр Павлович добровільно зайняв посаду в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території за наступних обставин.

Досудовим розслідуванням встановлено, що починаючи з березня 2022 року (більш точний час досудовим розслідуванням не встановлено) до цього часу російською федерацією тимчасово окуповано частину території Херсонської області.

Так наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 75 від 25.04.2022 (27.12.2022 втратив чинність на підставі Наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України №309 від 22.12.2022 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською

федерацією») окремі райони Херсонської області віднесені до Переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні).

Представниками рф на тимчасово окупованій території Херсонської області в березні 2022 року створено підпорядковану, керовану та фінансовану рф окупаційну адміністрацію, в яку входили органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованою територією України. При цьому, представники підконтрольних рф самопроголошених органів узурпували виконання владних функцій держави на тимчасово окупованій території Херсонської області, здійснювали підбір кадрів для зайняття посад в незаконних самопроголошених органах, у тому числі із числа громадян України, які на той час перебували на вказаній тимчасово окупованій території. Кінцевою метою окупаційних органів є інтеграція та подальше незаконне включення захопленої частини суверенної держави Україна до складу рф.

У невстановлений досудовим розслідуванням час, однак не пізніше 29.04.2022 представниками держави-агресора на тимчасово окупованій території Херсонської області, серед іншого, створено не передбачений законодавством України правоохоронний орган, так зване «главное управление министерства внутренних дел херсонской области», на який останніми покладено обов'язок здійснювати протиправні функції з захисту окупаційної влади рф, у тому числі наданні всілякої допомоги збройним формуванням рф, обмеження конституційних прав громадян України, протидіяти діючій владі України, Збройним силам України та правоохоронним органам України, захищати інтереси представників влади рф, зокрема з питань утримання захопленої території Херсонської області, та розпочато набір кадрів до вказаного органу.

Так, встановлено, що на посаду начальника вказаного незаконного правоохоронного органу призначено Ліпандіна В.В., останній як керівник, виконуючи накази представників окупаційної влади так званої «Херсонської військово-цивільної адміністрації рф» і керівництва військових підрозділів рф, розташованих на тимчасово окупованій території Херсонської області, створив злочинну організацію з метою вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, до якої залучив місцевих жителів, в тому числі діючих працівників Національної поліції України, шляхом несення служби у вказаному незаконному формуванні та співпрацею з окупаційними військами російської федерації.

Так, Ліпандін В.В., будучи керівником вказаного незаконного правоохоронного органу, займаючи посаду «начальник главного управления министерства внутренних дел Херсонской области», у створеному окупаційною владою рф незаконному правоохоронному органі «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области», створеного на тимчасово окупованих територіях Херсонської області, використовуючи надані окупаційною владою рф повноваження, обумовивши ролі та функції між збройними силами та правоохоронними органами рф, а також незаконно створеними органами окупаційної влади у Херсонській області з функціонування вказаного органу, створив структурні підрозділи незаконного правоохоронного органу «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области», а саме:

- «Инспекция»;
- «Информационный центр»;
- «Центр информационных технологий, связи и защиты информации»;
- «Правовой отдел»
- «Контрольно-ревизионный отдел»»;
- «Отдел делопроизводства и режима»;
- «Центр финансового обеспечения»;
- «Отдел организации тылового обеспечения»;
- «Отдел информации и общественных связей»;
- «Оперативно-разыскная часть собственной безопасности»;
- «Управление уголовного розыска»
- «Управление экономической безопасности и противодействия коррупции»;
- «Управление по контролю за оборотом наркотиков»;
- «1 отряд специального назначения "Гром"»;
- «2 отряд специального назначения "Гром"»;
- «Медицинская часть»;
- «Центр по противодействию экстремизму»;
- «Оперативно-разыскная часть по обеспечению безопасности лиц, подлежащих государственной защите»;
- «Группа НЦБ Интерпола»;
- «Отдел организации охраны общественного порядка и взаимодействия с органами исполнительной власти субъектов и органами местного самоуправления»;
- «Отдел организации деятельности участковых уполномоченных полиции и подразделений по делам несовершеннолетних»;
- «Центр временного содержания для несовершеннолетних правонарушителей (лимит мест от 26 до 50)»;
- «Центр временного содержания иностранных граждан (лимит мест до 50)»;
- «Управление Государственной инспекции безопасности дорожного движения»;
- «Межрайонный регистрационно-экзаменационный отдел ГИБДД»;
- «Отдельный специализированный батальон дорожно-патрульной службы ГИБДД»;
- «Оперативный отдел»;
- «Дежурная часть»;
- «Экспертно-криминалистический центр»;
- «Взвод (комендантский) по охране объектов органов внутренних дел»;
- «Группа обеспечения участия территориальных органов МВД в деятельности антитеррористических комиссий и оперативных штабов»;
- «Отделение мобилизационной подготовки и мобилизации»;
- «Центр кинологической службы»;
- «Отдел организации дознания»;
- «Управление по вопросам миграции»;
- «Управление по работе с личным составом»;

- «Культурный центр»;
- «Центр профессиональной подготовки»;
- «Следственное управление»;
- «Линейное отделение на транспорте», а також територіальні підрозділи незаконного правоохоронного органу «главное управление министерства внутренних дел Херсонской обалсти», а саме:
  - «Цюрупинский районное отделение полиции Главного управления МВД Херсонской области», в подальшому змінено на «Алешковский районный отдел полиции ГУ МВД Херсонской области», та далі змінено на «Отдел Министерства внутренних дел по Алешкинскому городскому округу ГУ МВД Херсонской области»;
  - «Отдел Министерства внутренних дел по Белозерскому муниципальному округу»;
  - «Отдел Министерства внутренних дел по Бериславскому муниципальному округу»;
  - «Отдел Министерства внутренних дел по Геническому муниципальному округу»;
  - «Отдел Министерства внутренних дел по Голопристанскому муниципальному округу»;
  - «Каховский районный отдел полиции Главного управления МВД Херсонской области», в подальшому «Отдел министерства внутренних дел по Каховскому муниципальному округу», та далі «отдел министерства внутренних дел российской федерации «Каховский»»;
  - «Новокаховский городской отдел полиции ГУ МВД Херсонской области», в подальшому змінено на «Отдел Министерства внутренних дел по Новокаховскому городскому округу»;
  - «Отдел Министерства внутренних дел по Скадовскому муниципальному округу»;
  - «Отделение Министерства внутренних дел по Великоалександровскому муниципальному округу»;
  - «Отделение Министерства внутренних дел по Великолепетихскому муниципальному округу»;
  - «Отделение Министерства внутренних дел по Верхнерогачикскому муниципальному округу»;
  - «Отделение Министерства внутренних дел по Высокопольскому муниципальному округу»;
  - «Отделение Министерства внутренних дел по Горностаевскому муниципальному округу»;
  - «Отделение Министерства внутренних дел по Ивановскому муниципальному округу»;
  - «Отделение Министерства внутренних дел по Каланчакскому муниципальному округу»;
  - «Отделение Министерства внутренних дел по Нижнесерогозскому муниципальному округу»;
  - «Новотроицкий районное отделение полиции Генического районного отдела полиции Главного управления МВД Херсонской области», в подальшому «Отделение Министерства внутренних дел по

Нововоронцовському муниципальному округу», далі «отделения МВД России «Новотроицкое» ГУ МВД России в Херсонской области».

З метою ефективного функціонування злочинної організації та виконання кадрових функцій з набору кадрів на службу до незаконного правоохоронного органу Ліпандін В.В. призначив Бобришева В.М., на якого поклав функцію підшукування кандидатів на роботу та агітування їх до вступу на службу у незаконний правоохоронний орган.

Відповідно до своєї ролі Бобришев В.М. підшукав для зайняття посади начальника одного з відділів кадрового забезпечення – Савіну Н.В., яку в подальшому призначено на посаду кадрового підрозділу незаконного правоохоронного органу.

Крім того, під час функціонування вказаної злочинної організації, підшукано та призначено на посади в незаконному правоохоронному органі на тимчасово окупованій території міста Херсон, зокрема Ковальчука Олександра Павловича.

Так, громадянин України Ковальчук Олександр Павлович, не погоджуючись з політикою чинної влади в Україні та підтримуючи входження тимчасово окупованих територій України до складу рф, у невстановлений досудовим розслідуванням час але не пізніше 26.07.2022, з метою увійти в коло довіри представників окупаційної адміністрації для подальшого незаконного працевлаштування в лавах так званих правоохоронних органів рф, перебуваючи у м. Херсон (більш точне місце досудовим розслідуванням не встановлено) прийняв рішення сприяти окупаційній адміністрації та виконувати їх злочинні накази.

З цією метою, Ковальчук Олександр Павлович, у період часу з початку березня 2022 року по 26.07.2022 (більш точний час досудовим розслідуванням не встановлено) будучи обізнаним про факт ведення рф агресивної війни проти України, невизнання вказаною державою поширення державного суверенітету України на тимчасово окупованій території України, у тому числі Херсонської області, з метою встановлення та утвердження тимчасової окупації частини території України, підтримки рішень та дій держави-агресора, збройних формувань, окупаційної адміністрації держави-агресора, співпраці з державою-агресором, збройними формуваннями та окупаційною адміністрацією, умисно, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, які за результатом їх реалізації завдають шкоди суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності України, перебуваючи у м. Херсон (більш точне місце досудовим розслідуванням не встановлено) погодився на пропозицію невстановлених осіб, які входили до складу «главное управление министерства внутренних дел Херсонской области», зайняти посаду у незаконному правоохоронному органі «главное управление министерства внутренних дел херсонской области».

Так, 12.08.2022 Ковальчук Олександр Павлович, перебуваючи на тимчасово окупованій території Херсонської області міської територіальної громади за адресою: м. Херсон, вул. Маяковського, буд. 10, добровільно зайняв посаду «участкового уполномоченного полиции отделения участковых уполномоченных полиции и по делам несовершеннолетних отделения МВД по Новотроицкому муниципальному округу Главного управления МВД Херсонской области», в подальшому «начальника отделения участковых

уполномоченных полиции и по делам несовершеннолетних отделения МВД по Новотроицкому муниципальному округу Главного управления МВД Херсонской области», у незаконному правоохоронному органі «главное управление министерства внутренних дел херсонской области».

За таких обставин, Ковальчук Олександр Павлович, будучи громадянином України, 12.08.2022 добровільно зайняв посаду «участкового уполномоченного полиции отделения участковых уполномоченных полиции и по делам несовершеннолетних отделения МВД по Новотроицкому муниципальному округу Главного управления МВД Херсонской области», в подальшому «начальника отделения участковых уполномоченных полиции и по делам несовершеннолетних отделения МВД по Новотроицкому муниципальному округу Главного управления МВД Херсонской области» у незаконному правоохоронному органі «главное управление министерства внутренних дел херсонской области», створеному окупаційною адміністрацією РФ на тимчасово окупованій території Херсонської області.

Таким чином, Ковальчук Олександр Павлович обґрунтовано підозрюється у добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України.

Старший слідчий в ОВС 1 відділу
4 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
підполковник юстиції

Данило ЧЕРНЕНКО

« П О Г О Д Ж Е Н О »

Процесуальний керівник у кримінальному
провадженні – прокурор третього відділу
управління організації і процесуального
керівництва досудовим розслідуванням та
підтримання публічного обвинувачення
у кримінальних провадженнях органів безпеки
Департаменту нагляду за додержанням
законів органами безпеки
Офісу Генерального прокурора

Дмитро ГОРОЖАНКІН

05 жовтня 2023 року

ПАМ'ЯТКА **про процесуальні права та обов'язки підозрюваного**

Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 Кримінального процесуального кодексу України, повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.

Конвенція
про захист прав людини і основоположних свобод

Стаття 3 Заборона катування

Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.

Стаття 5 Право на свободу та особисту недоторканність

1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

- a) законне ув'язнення особи після засудження її компетентним судом;
- b) законний арешт або затримання особи за невиконання законного припису суду або для забезпечення виконання будь-якого обов'язку, встановленого законом;
- c) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення;
- d) затримання неповнолітнього на підставі законного рішення з метою застосування наглядових заходів виховного характеру або законне затримання неповнолітнього з метою допровадження його до компетентного органу;
- e) законне затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань, законне затримання психічнохворих, алкоголіків або наркоманів чи бродяг;
- f) законний арешт або затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну чи особи, щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції.

2. Кожен, кого заарештовано, має бути негайно поінформований зрозумілою для нього мовою про підстави його арешту і про будь-яке обвинувачення, висунуте проти нього.

3. Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями підпункту "с" пункту 1 цієї статті, має негайно постати перед суддею чи іншою посадовою особою, якій закон надає право здійснювати судову владу, і йому має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження. Таке звільнення може бути обумовлене гарантіями з'явитися на судові засідання.

4. Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним.

5. Кожен, хто є потерпілим від арешту або затримання, здійсненого всупереч положенням цієї статті, має забезпечене правовою санкцією право на відшкодування.

Стаття 6 Право на справедливий суд

1. Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення. Судове рішення проголошується публічно, але преса і публіка можуть бути не допущені в зал засідань протягом усього судового розгляду або його частини в інтересах моралі, громадського порядку чи національної безпеки в демократичному суспільстві, якщо того вимагають інтереси неповнолітніх або захист приватного життя сторін, або - тією мірою, що визнана судом суворо необхідною, - коли за особливих обставин публічність розгляду може зашкодити інтересам правосуддя.

2. Кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки його вину не буде доведено в законному порядку.

3. Кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має щонайменше такі права:

- a) бути негайно і детально поінформованим зрозумілою для нього мовою про характер і причини обвинувачення, висунутого проти нього;
- b) мати час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту;
- c) захищати себе особисто чи використовувати юридичну допомогу захисника, вибраного на власний розсуд, або - за браком достатніх коштів для оплати юридичної допомоги захисника - одержувати таку допомогу безоплатно, коли цього вимагають інтереси правосуддя;
- d) допитувати свідків обвинувачення або вимагати, щоб їх допитали, а також вимагати виклику й допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;
- e) якщо він не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею, - одержувати безоплатну допомогу перекладача.

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні кримінального правопорушення.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист відповідно до кримінально-процесуального законодавства;
- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту);
- особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника, знайомитися з правилами тримання під вартою;
- на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
- одержувати два рази на місяць передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
- купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
- користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінальної справи;
- користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
- відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їх віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
- на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
- звертатись із скаргами, заявами та листами до державних органів і службових осіб у порядку, встановленому ст. 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення».

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 28 років) мають право отримувати психолого-педагогічну допомогу спеціалістів центрів соціальних служб для молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в зв'язку з провадженням в іншій справі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Виправно-трудовим кодексом України для виду режиму виправно-трудової колонії, призначеного їм Державним департаментом України з питань виконання покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється Державним департаментом України з питань виконання покарань. Міністерством оборони України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержуватися порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою;
- не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентарю, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Протягом кримінального провадження підозрюваний має право (ст. 42):

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
  - 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
  - 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
  - 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
  - 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
  - 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
  - 7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
  - 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
  - 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
  - 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
  - 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
  - 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
  - 13) заявляти відводи;
  - 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
  - 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
  - 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;
  - 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;
  - 18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.
- Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Підозрюваний, а також за його згодою будь-яка інша фізична чи юридична особа має право на будь-якій стадії кримінального провадження **відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі** внаслідок кримінального правопорушення (ст. 127 КПК України).

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право **примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення**. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження (ст. 56 КПК України).

Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування (ст. 222)

1. Відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим.

2. Слідчий, прокурор попереджає осіб, яким стали відомі відомості досудового розслідування, у зв'язку з участю в ньому, про їх обов'язок не розголошувати такі відомості без його дозволу. Незаконне розголошення відомостей досудового розслідування тягне за собою кримінальну відповідальність, встановлену законом.

Кримінальний кодекс України

Стаття 387. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування

1. Розголошення без письмового дозволу прокурора, слідчого або особи, яка провадила оперативно-розшукову діяльність, даних оперативно-розшукової діяльності або досудового розслідування особою, попередженою в установленому законом порядку про обов'язок не розголошувати такі дані, -

карається штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років.

Стаття 386. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку

Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта до суду, органів досудового розслідування, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку, а також до давання завідомо неправдивих показань чи висновку шляхом погрози вбивством, насильством, знищенням майна цих осіб чи їх близьких родичів або розголошення відомостей, що їх ганьблять, або підкуп свідка, потерпілого чи експерта з тією самою метою, а також погроза вчинити зазначені дії з помсти за раніше дані показання чи висновок -

караються штрафом від п'ятдесяти до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців.

Права та обов'язки мені _____ . Пам'ятку про
(роз'яснено та зрозумілі)
процесуальні права та обов'язки підозрюваного о ____ год. ____ хв. _____
(отримав)
«__» _____ 20__ року _____
(підпис) _____ (П.І.Б.)

Пам'ятку вручив:

**Старший слідчий в ОВС 1 відділу
4 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
підполковник юстиції
05 жовтня 2023 року**

Данило ЧЕРНЕНКО